

Mostantól majd

Tíz óra múlt, de még sötét van, nem kel föl, nem húzza el a függönyt. Le kell vágni a borostyánt a ház faláról, ez az új örület, különben tönkremegy a vakolat, a házat megeszi a növény. A nagyanyja már nyolc óta pizsmog odalent, még jó, hogy nem tud feljönni a manzárdig, nem bírják a lábai. Nemsokára úgyis felkiabál majd, hogy Sanyikám, akkor a fal meg a borostyán, az mikor lesz kész, ő meg lekiabál, hogy majd ha megcsinálom.

A szomszéd öreg is egy manzárdban élt az ikerházban, az ágyban halt meg, körülötte nyitott konzerves dobozok, ezt a nagyanyja mesélte. Hívtak egy konténert, és az összes holmiját belebaszták, ágyat, koszos paplanokat, törött lámpát, elpenészedett törülközőket, kajás zacskókat, rengeteg cigisdobozt. Szörnyülködött a szomszédság, hogy a szegény Pali bácsi valószínűleg a koszba fulladt bele, és a fia fel se nézett a manzárdba, milyen ember az ilyen.

Bealudt a halálba, a legjobb.

Nyakig takarózik, csak decemberben fűthet be, addig nincs is hideg, ki kell bírni, nincs annyi pénz a világon. A meleg vizet se lehet csak úgy pancsolni, ha fent megereszti, odalent a nagyanyja számolja a perceket. Ha sokáig hallja a csövekben a vízcsgorgást, elkezd a radiátoron kalapálni. Az első kalapálásnál lerohant törülközőben, a nagyanyja csavarkulccsal állt a radiátor mellett. Jó, akkor nem fulladtál bele a fürdőkádba.

Megfordul az ágyban. Most fog felkiabálni. Mindjárt. Valószínűleg a füvet is le kell nyírni. Előtte összehúzni a vizes leveleket.

Sanyikám, ne úgy fogd a gereblyét.

Sanyikám harmincnyolc éves. Érti a hideget a térdében, pedig az lehetetlen, hogy már megy is szét. A hőmérőre néz. Tizenhat fok. A nagyanyjának protézise van, felboncolták a lábát, és kicsontozták, mint egy csirkét, így mesélte. A láb miért csirke? Ideköltözött a műtét után, a nagyanyja odavolt, hogy van egy unokája, aki törődik vele, aztán lassan rájött, hogy Sanyika válik, és még jó, hogy nincs gyerek, legalább az nincs.

Az orra is hideg, ez már nevetséges. Haza kéne menni. Össze kéne írni, mennyit adott a lakás felújításába, elszámolni, lepapírozni mindent, hogy hívják ezt. Vagyonmegosztás. Ülni a konyhaasztalnál, Vera teát főzne, lassú mozdulatokkal. Úgy nézne ki, mint aki elfáradt a sírásban, talán ki is mondaná. Ki adja be a válókeresetet, ezt kérdezné. Vagy adjuk be közösen? Aztán kiborulna, hogy nem tiltakozik a válás ellen. Meg se próbálsz úgy csinálni, mint aki nincs megkönnyebbülve. Túl sok tagadás egy mondatban, ezt válaszolná, és ettől Vera végképp kikészülne.

Egyik este átnézte a Pali bácsi konténerét, talált benne egy pipát, tokban, teljesen újnak nézett ki. A Pali bácsi Szofit szívott, a pipát biztos valami rokokótól kapta, és nem használta sohasem. Körülnézett, a zsebébe csúsztatta. Valamikor dohányt kéne venni. Talán nem megy le a szaga a földszintre. Ebben a pillanatban a pipázásra vágyik, semmi másra, pedig gimí óta nem is cigizett. Verával vettek egy doboz cigit, suli után szívták el, az egészet, mindketten rosszul lettek. Vera másnap azt mondta, hogy még mindig érzi a nyelvén azt a keserű szart, és soha többé nem akar cigizni.

Soha többé.

Érzi a dohány ízét, összegyűlik a nyál a szájában. Kinyúl a takaró alól, talán eléri a pipát a kisasztalon. Hideg van, túl hideg, a kezét visszahúzza, meg kell mondania a nagyanyjának, hogy ezt nem lehet kibírni. A hideg félegészség. Honnan szeded ezeket a baromságokat, mama. Persze, nem ezt mondja neki, hanem azt, hogy fizetné a számlákat, de ő nem hagyja, annyi pénz még van, hogy kifizesse a rezsit, nem szorul rá senkire. Majd hozzá szoksz a hideghez. Megszereted.

Lehetetlen, hogy kimásson az ágyból. Talán depresszió. Enyhe-közepes. Elkapta Verától, erre a gondolatra elhúzza a száját. Ha a manzárd az övé lenne, más nem is kellene, csak egy kis fűtés. Meleg víz. Az élet baszogatás nélkül. Ahhoz pénz kell, a pénz a lakásban áll, a lakás Veráé, a számlákat nem tette el, kétfmilliót költött rá. Egyébként is mit kezdene kétfmillióval. Vera jobban keresett, és nem írtak szerződést, ha igazi vagyonmegosztás lenne, Vera pénzéből is jutna valami, nincs az az isten, hogy abból kérjen.

Lentről elnyújtott kiabálás, Sanyikaaa. Sanyika szerint nyávogás. Még nem tudta megfejtetni, miért beszél így, nem is nyávogás ez, hanem panaszkodás. Az első kiabálás is úgy hangzik, mintha már fél órája könnyörögne, Sanyika hátán feláll a szőr, nem képletesen. Nem tudja belátni az ápolt kert jelentőségét, az új virágágyások, a lenyírt fű, a lesikált járólapp szépségét, miért nem lehet egy manzárddal elrepülni. Talán a nagyanyja ráhagyja a házat. Mindenki tudja a családban, hogy évente jár közjegyzőhöz, úgy képzelik, hogy aktuális szimpátia szerint módosítja a korábbi végrendeletet. Mindig bejelenti, most elmegy a közjegyzőhöz, fontos ügyet intézni. Izgul a család.

Megyeeek. Még mindig fekszik, nyakig betakarva, onnan kiabál. Még egy másodperc, és felkel.

Sanyikaaa.

Ilyen nincs. Felpattan, abban a pillanatban feláll a karján a szőr, magára rántja a tegnapi gatyát, pulóvert. A fiókba túr, még két tiszta zokni van, mindkettőt felhúzza. Kabát. Kesztyű nincs, Veránál maradt. Még egy szárásra sincs idő, ezt hangosan kimondja.

Lemászik a manzárdból, nagyanyja egy szál pongyolában áll az őszi kertben. Sanyikám, nem akartalak zavarni, így kezdi, dehogynem akartál, mondja maga elé halkán Sanyika, elindul a garázs felé, a nagyanyja utána. Elköltözhetne albérletbe, de akkor mennyi pénz marad. Adja a fele fizetését valami főszernek, aki havonta körbejár a szutykos albérletben, hogy nem lett-e tőle még szutykosabb?

Kinyitja a garázs ajtaját, a nagyanyja nyomul utána. Ne azt a létrát vigyed, hanem a másikat, metszőolló az alsó polcon van, majd ugyanoda tedd vissza, és akkor úgy kéne levágni, hogy sorról sorra, fentről lefelé, lefejtetni, mint egy szőnyeget, nem csak úgy összevissza. Sanyika arra gondol, hogy tegnap esett, és az a borostyán csupa víz, és ki tudja, meddig áll majd a létrán vizes ruhában, és végül is miért csinál meg mindent, amit a nagyanyja kitalál.

Végül is miért csinálsz meg mindent, amit a rokonaid kitalálnak, kérdezte Vera egyszer, mert az ő családja nem volt normális, és azt szerette volna, ha Sanyika is ignorálja a sajátját. Vera szerint

minden család degenerált, csak fel kell ismerni, egyébként is, most már ők ketten vannak, ebben gondolkozzon, ne az öccsének rakja le a járólapot, hanem neki. Szeretsz engem, kérdezte Vera, néha könnyes szemmel, és az nem volt elég, hogy igen, mondani nem elég.

Százötvenezer egy normális albérlet. A lakáshiteltörlesztő is. A hitelhez önerő kell, elköteleződés, nem mondhatna fel a munkahelyén két évente, hogy majd talál másikat, mert az aktuálisat nem bírja. Vagy megveszi a manzárdot, meg lehet venni egy manzárdot? Beköltözik a garázsba. Ismert egy fazont, aki ötvenért bérelt egy garázst, és abban élt, de már évek óta, a főbérelő meg a házban. Egyszer járt nála, kordbárszony kanapé a beton padlón, arra nem emlékszik, hol lehetett fürdeni. Milyen nyomorultnak látta akkor ezt az embert, kanapé, tévé, fény semmi, egy csap a falon, igen, már emlékszik, vécezni feljárt a házba. Hogy tud így élni valaki, kérdezte Vera is, de az már nem áll össze, hogy ki is volt ő, és mit kerestek ott, az is lehet, hogy csak álmodta. Elvált fickók mennek a garázsba.

Most jön az önsajnáltság. Létra letámasztása, billeg. Nagyanyja mögötte toporog, mama, menjél már be. A rázuhanó vízcseppek, hideg esővíz, akármi. Sanyika, nem jól csinálod. Akkor csináljad te, mondaná. Nem mondja. Ha ezzel végez, pipadohányt vesz, de azonnal. A szomszéd közben megállt a kerítésnél, és most már ő is koordinál, nem a Pali bácsi fia, hanem a másik ikerházból a macskás nő. Az utcában mindenki ismeri, és tudni akarja, hogy mit keres itt, most már hetek óta, másznak elő a házukból, mint a bogarak.

Sanyika elbaszta az életét.

Megnézik, mit szerencsétlenkedik ott a falon. Hogy a nedves cipője megcsúszik a létrafokon, megkapaszkodik, a metszőolló leesik, kurva borostyán, mondja, aztán felnéz az égre, úgy áll ott egy darabig. Szó nélkül lemászik, a létrát visszaviszi, a garázst lezárja, megy pipadohányt venni, odaint a nagyanyjának. Pongyolában áll az őszi kertben, nem is csodálkozik.

Mit csinált azelőtt szombatonként? Alig emlékszik. Vera főz, ő újságot olvas, megpucolja a krumplit. Vera macskás videót mutat. Piacoznak, nincs kedve sorban állni. Fekszik a kanapén. Vera listát ír a teendőkről, azt mondja, hogy egyre hosszabb, sose lesz olyan, hogy valamit nem kell csinálni. Nézi a tévét, nagyon szar a műsor, és akkor is nézi. Vera a kanapé szélére fekszik, mellé fúrja magát, és ő arra gondol, hol kezdődik Vera és hol végződik. Fűves cigit kéne szerezni, mondja, Vera úgy néz, mint aki nem hiszi el. Most akarsz visszamenni gyerekbe?

Most vagy soha.

Vera nem mosolyog.

Nem az van, hogy nem szeretlek, mondja Verának. Kiábrándultál, és jössz a szarságaiddal, hogy én nem szeretlek.

A szarságaimmal?

Vera ijedt arcot vág. Még sose beszélt a szarságairól, nem küldte el az anyjába, nem kusolta le. Vera, kuss. Ezt mondogatja a fejében, Vera, kuss, és röhögni tudna, de közben kirázza a hideg, ijedten néznek egymásra.

A válasz jó, mondta egy haverja a cigi vastag füstjén át, szobafestő, kimázolta nagyanyjának a konyhát. Pistike. Miért becéznek minden elvált fazont. Vagy minden fazon, akit becéznek, elváltak. Egy napig festette a konyhát, sörökért meg egy tízezresért, két csík lefestése után leroskadt a székre. A végén azt sem érted, hogy minek nőszültél meg. Egyáltalán. A válasz jó, Sanyi, higgyél nekem, mondta, olyan arckifejezéssel, mint aki tényleg tudja, miről beszél.

Talán beköltözik a Pistihez. Baráti ötvenezérért.

Dohányt vesz meg piát, és beállít a Pistihez. Ez is egy lehetőség. Téglalakást örökölt, a mázlista. Örökség, az asszony nem tudja elvenni, mondta Pisti, és megkocogtatta mutatóujjával a halántékát.

Nem valószínű, hogy bárkivel együtt tudna élni, alig várta, hogy a Pisti elhúzzon az öszszenyomott sörös dobozaival.

Vera teát főz. Két filter a kancsóban, sok cukor, citromlé. A víz nem lehet száz fokos, és a filtereket nem lehet örökké áztatni, különben keserű lesz. Meleg van a konyhában, Vera fázós, de papucsot nem hord, vastag zokniban áll a mosogató mellett, és magyarázza a teát. Hátról megéleli, Vera hátrahajtja a fejét.

A dohánybolt előtt lerázza a cipőjéről a rátapadt faleveleket. Pipadohányt kér, milyen pipadohányt, valamilyet. Neki mindegy. Milyen árkategóriában? Ne legyen kurva drága, mondja, a kiscsaj elhúzza a száját, levesz egy zacskót, ezerötszáz. Kártyával nem tud fizetni.

A dohányboltból kilépve azt hiszi, hogy az a zöld kabátos, szőke hajú nő az utca elején a felesége, felemeli a kezét, aztán visszaereszti. A nő lehajol egy kislány lába elé, beköti a cipőfűzőjét.

Az utcában megállítja az egyik szomszéd, hallottad-e a Pali bácsit, meghalt szegény, és nálad miújság van, Sanyika. Én még nem haltam meg, mondja, és megy tovább, arra gondol, hogy talán a nagyanyja még mindig a kertben áll. A macskás nő kint leveleket söpörget, látszik a fején, hogy valamire vár, egy kis borostyánbuzerálásra, jelenetre. De nincs jelenet, a kert üres, a manzárdban kabátostul leül az ágyra.

Dohányt nyomogat a pipába, még sose csinált ilyet, meggyújtja, elalszik a tűz. Újra meggyújtja, beleszív a pipába, a füst erős és forró, köhögni kezd. Biztos ennek is megvan a módja, a pipázás lassú élvezete, hátradőlés egy karosszékben, vagy bárhol, ahol meleg van. A nyelve keserű, a dohánynak nincs olyan jó szaga, ahogy elképzelte, majd másikat vesz, vagy megnézi egy videón, hogy kell pipázni.

Nem agyaltak ennyit Verával, amikor kipróbálták a cigit. Rágyújtottak, finom volt, a cigi jó, kiáltott fel Vera, a legjobb. Cigis szájjal csókolóztak. Valami hosszú, fehér dobozosat vettek, drága volt, Vera nem akart olcsót, mert azokat az apja már mind szívta, és ő nem fog ugyanolyan. Jól állt a kezében a cigi.

Nem aludt el a dohány, néha beleszív. Még van egy kis idő, amíg a nagyanyja elkezd újra sanyikázni, addig még egy kávé is beleférhet, jó esetben, vagy mégsem, mindegy, mostantól pipázni fog, majd megszereti. ■ ■ ■

■ **Schillinger Gyöngyvér** (1983, Dunaújváros): Budapesten él, jogász és író.